

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 20791/19
Hrvoje ČALUŠIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 27. svibnja 2025.
u odboru u sastavu:

Jovan Ilievski, *predsjednik*,

Péter Paczolay,

Davor Derenčinović, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 20791/19) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Hrvoje Čalušić („podnositelj zahtjeva”), rođen 1983., živi u Zagrebu i kojeg je zastupala gđa V. Drenški Lasan, odvjetnica u Zagrebu, podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) 11. travnja 2019.;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovorima na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točaka (c) i (d) Konvencije o navodnoj nepoštenosti kaznenog postupka protiv podnositelja zahtjeva zbog upotrebe nalaza i mišljenja vještaka te odsutnosti podnositelja zahtjeva sa sjednice žalbenog vijeća, a da se ostatak zahtjeva proglasi nedopuštenim;

očitovanja stranaka;

formalne izjave o prihvaćanju prijateljskog rješenja za prigovor podnesen na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije o odsutnosti podnositelja zahtjeva sa sjednice žalbenog vijeća;

nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

PREDMET SPORA

1. Predmet se odnosi na prigovore o nepoštenosti kaznenog postupka, u kojem je podnositelju suđeno zajedno s još tri osobe, zbog upotrebe nalaza i

INTERPRETA
prijevodi i sudski tumači

mišljenja vještaka te zato što podnositelj zahtjeva nije prisustvovao sjednici žalbenog vijeća.

2. Dana 26. svibnja 2015. godine Općinski kazneni sud u Zagrebu proglasio je podnositelja krivim za uporabu krivotvorene isprave i osudio ga na kaznu od šest mjeseci zatvora, s primjenom uvjetne osude u trajanju od dvije godine. Konkretno, sud je utvrdio da je podnositelj u svibnju 2012. pokrenuo ovršni postupak protiv izvjesnog V.D.-a, koji je preminuo u travnju 2012., na temelju zadužnice u kojoj je bilo navedeno da je V.D., u svojstvu dužnika, dao podnositelju suglasnost za naplatu tražbine u iznosu od 100 000 hrvatskih kuna, iako je ta zadužnica bila krivotvorena, s čime je podnositelj bio upoznat.

3. Činjenice da je zadužnica krivotvorena i da je podnositelj bio upoznat s tim utvrđene su na temelju sljedećeg: (i) izjave javne bilježnice u kojoj je potvrdila da nikada nije ovjerila zadužnicu o kojoj je riječ te da je ovjera navedena na ispravi preuzeta iz potpuno druge isprave koju je ovjerila; (ii) grafološkog nalaza i mišljenja vještaka u kojem je utvrđeno da zadužnicu nije potpisao V.D.; (iii) činjenice da je podatke u zadužnici djelomično popunio radnik podnositelja zahtjeva i suoptuženik u postupku, I.A., a djelomično i Z.R. – sin odvjetnika koji je u ime podnositelja pokrenuo ovršni postupak protiv V.D.-a – što su priznali I.A. i Z.R. i što je potvrdio nalaz grafološkog vještaka, te (iv) proturječnih izjava podnositelja, I.A.-a i svjedoka T.M.-a, koji su svi iznijeli različite verzije događaja u vezi sa zadužnicom (podnositelj je naveo da mu je V.D. predao zadužnicu koja je bila uredno popunjena, potpisana i ovjerena od strane javne bilježnice; I.A. je naveo da ga je podnositelj uputio da popuni bjanko zadužnicu, koju su on i podnositelj zatim predali V.D.-u, a T.M. je izjavio da je bio uz podnositelja zahtjeva kada je podnositelj zahtjeva primio ispunjenu zadužnicu od V.D.-a).

4. Grafološko vještačenje u kojem je utvrđeno da zadužnicu nije potpisao V.D. (vidi stavak 3. ove odluke) naložio je državni odvjetnik tijekom istražnog postupka. Izradio ga je D.M., grafološki vještak zaposlen u forenzičkom centru osnovanom pri Ministarstvu unutarnjih poslova i stalni sudski vještak. Nalaz i mišljenje izrađeni su na temelju izvorne zadužnice i nespornih potpisa V.D.-a, podnositelja i drugih optuženika u postupku. Vještak D.M. saslušan je na ročištu tijekom suđenja, na kojem mu je obrana mogla postavljati pitanja. Nakon saslušanja vještaka D.M., sud je zaključio da je dao neovisan, nepristran, stručan i sveobuhvatan nalaz, te da nema nedosljednosti ili nejasnoća zbog kojih bi bilo potrebno naložiti drugo grafološko vještačenje. Sud je u svojoj presudi dodao da je D.M. bio stalni sudski vještak koji je izradio jasan nalaz, odgovorio na sva pitanja i, suprotno prigovorima obrane, koristio nesporne potpise V.D.-a u pripremi nalaza i mišljenja.

5. Državni odvjetnik podnio je žalbu protiv presude prvostupanjskog suda (vidi stavak 2. ove odluke), tražeći da podnositelj bude osuđen na bezuvjetnu

kaznu zatvora. Podnositelj je također podnio žalbu, osporavajući činjenične i pravne osnove svoje osude i tražeći da prisustvuje sjednici žalbenog vijeća.

6. Dana 12. svibnja 2016. godine Županijski sud u Bjelovaru održao je sjednicu, a da o tome nije obavijestio podnositelja zahtjeva ili njegovu odvjetnicu te je, u mjeri u kojoj je to relevantno, potvrdio presudu prvostupanjskog suda u dijelu koji se odnosi na podnositelja zahtjeva.

7. Dana 11. listopada 2018. Ustavni sud odbio je ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva kao neosnovanu.

8. Podnositelj je pred Sudom prigovorio na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (d) Konvencije zbog povrede načela jednakosti stranaka u postupku, tvrdeći da je osuđen na temelju grafološkog vještačenja koje je: (i) naložio državni odvjetnik tijekom istražnog postupka; i (ii) izradio forenzički centar Ministarstva unutarnjih poslova, tijela koje je protiv njega podnijelo kaznenu prijavu; i da su domaći sudovi odbili njegov prijedlog za provođenje neovisnog vještačenja.

9. Prigovorio je i na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije, da mu nije pružena prilika prisustvovati sjednici žalbenog vijeća.

OCJENA SUDA

A. Navodna povreda članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije

10. Podnositelj je prigovorio da nije imao priliku prisustvovati sjednici žalbenog vijeća u kaznenom postupku protiv njega, što je protivno članku 6. stavku 1. i stavku 3. točki (c) Konvencije (vidi stavak 9. ove odluke).

11. Dana 13. i 28. ožujka 2025. Sud je zaprimio izjave o prijateljskom rješenju spora potpisane po strankama, prema kojima se podnositelj odriče svakog daljnjeg potraživanja protiv Hrvatske u odnosu na činjenice koje su dovele do prigovora na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije, a Vlada se obvezuje platiti podnositelju iznos od 4.000 eura na ime neimovinske štete, kao i troškove i izdatke, koji će biti oslobođeni svih poreza koji bi se mogu zaračunati podnositelju zahtjeva. Iznos će biti plativ u roku od tri mjeseca od dana obavijesti o odluci Suda da izbriše dio zahtjeva na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije s liste predmeta. U slučaju da taj iznos ne bude isplaćen u navedenom roku od tri mjeseca, Vlada se obvezala platiti običnu kamatu na taj iznos za razdoblje od isteka tog roka do namirenja, po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda. Isplata predstavlja konačno rješenje dijela predmeta na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije.

12. Sud primjećuje da je u izjavama o prijateljskom rješenju spora potpisanima po strankama uzeto u obzir i sljedeće:

– presude Suda u predmetima *Zahirović protiv Hrvatske*, br. 58590/11, stavci 54. – 64., 25. travnja 2013.; *Lonić protiv Hrvatske*, br. 8067/12, stavci 90.– 102., 4. prosinca 2014.; *Arps protiv Hrvatske*, br. 23444/12, stavci 24. – 29., 25. listopada 2016. i *Bosak i drugi protiv Hrvatske*, br. 40429/14 i tri druga zahtjeva, stavci 105. – 109., 6. lipnja 2019., u kojima je Sud utvrdio povrede članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije zbog toga što podnositeljima zahtjeva nije bilo dopušteno nazočiti sjednici žalbenog vijeća u kaznenom postupku protiv njih;

– činjenica da je izmjenama i dopunama mjerodavnog domaćeg prava nakon presude *Arps* uklonjen izvor povrede koja je nastala u tom predmetu (vidi *Romić i drugi protiv Hrvatske*, br. 22238/13 i šest drugih zahtjeva, stavak 68., 14. svibnja 2020.), i

– mogućnost predviđena člankom 502. stavkom 2. hrvatskog Zakona o kaznenom postupku da se zatraži obnova kaznenog postupka na temelju odluke Suda kojom se s liste predmeta briše zahtjev nakon prijateljskog rješenja spora između stranaka (vidi *Alić protiv Hrvatske* (odl.), br. 39158/21, stavci 13. i 14., 23. svibnja 2023.).

13. Sud prima na znanje prijateljsko rješenje spora postignuto između stranaka u vezi s prigovorom na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije. Uvjeren je da se prijateljsko rješenje temelji na poštovanju ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i njezinim Protokolima te smatra da nema razloga koji bi opravdali nastavak ispitivanja tog dijela zahtjeva (vidjeti članak 39. Konvencije).

14. U skladu s tim, zahtjev treba izbrisati s liste predmeta Suda u dijelu koji se odnosi na članak 6. stavak 1. i stavak 3. točku (c) Konvencije.

B. Navodna povreda članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (d) Konvencije

15. Kada je riječ o prigovoru podnositelja zahtjeva u odnosu na upotrebu nalaza i mišljenja vještaka (vidi stavak 8. ove odluke), Sud ponavlja da pojam „svjedoci” na temelju članka 6. stavka 3. točke (d) Konvencije ima autonomno značenje koje uključuje i vještake (vidi *Danilov protiv Rusije*, br. 88/05, stavak 109., 1. prosinca 2020.). Imenovanje vještaka važno je za procjenu poštuje li se načelo jednakosti stranaka u postupku (vidi *Gaggl protiv Austrije*, br. 63950/19, stavak 49., 8. studenoga 2022.). Sud je već presudio da puka činjenica da je vještake čiji su nalazi upotrijebljeni u postupku imenovala jedna od stranaka – optuženici ili tužitelji – nije dovoljna da taj postupak bude nepošten. Iako ta činjenica može izazvati bojazan u pogledu neutralnosti vještaka, ta bojazan, unatoč tome što ima određenu važnost, nije odlučujuća. Odlučujuće je stajalište vještaka tijekom postupka, način na koji obavljaju svoje dužnosti i način na koji suci ocijene mišljenje vještaka, te mogu li se sumnje koje proizlaze iz dojma smatrati objektivno opravdanima (vidi *Poletan i Azirovik protiv bivše Jugoslavenske Republike*

Makedonije, br. 26711/07 i dva druga zahtjeva, stavci 94. i 98., 12. svibnja 2016.).

16. U ovom predmetu Sud najprije primjećuje da nalaz i mišljenje grafološkog vještaka nije bio jedini dokaz na kojem su domaći sudovi temeljili utvrđenje o krivnji podnositelja (vidi stavak 3. ove odluke). Nadalje, podnositelj je imao mogućnost osporiti mišljenje vještaka u kontradiktornom postupku. Mogao mu je izravno postavljati pitanja na ročištu pred prvostupanjskim sudom (vidi stavak 4. ove odluke) te izraziti sumnju u neovisnost i nepristranost vještaka pred prvostupanjskim sudom, žalbenim sudom i Ustavnim sudom (vidi, nasuprot tome, gore navedeni predmet *Danilov*, stavci 111. i 120.). Domaći sudovi ispitali su nalaz i mišljenje vještaka, vjerodostojnost vještaka, vjerodostojnost materijala i metoda koje je koristio za izradu nalaza i mišljenja te su detaljno objasnili zašto ne sumnjaju u objektivnost i kvalitetu vještačenja i nalaza (vidi stavak 4. ove odluke).

17. S obzirom na obrazloženje domaćih sudova i informacije kojima raspolaže, Sud ne smatra da je bojazan podnositelja objektivno opravdana.

18. Sud nadalje primjećuje da je prvostupanjski sud naveo razloge zbog kojih je odbio naložiti još jedno grafološko vještačenje (vidi stavak 4. ove odluke). I žalbeni sud i Ustavni sud odbili su podnositeljeve argumente u tom pogledu, uz napomenu da odbijanje provođenja dodatnog vještačenja nije dovelo u pitanje podnositeljeva prava obrane.

19. Sud ne vidi razlog da presudi drugačije i zaključuje da činjenica da su domaći sudovi uzeli u obzir osporeni nalaz i mišljenje vještaka te odbili provesti predloženo dodatno vještačenje nije ograničila prava obrane podnositelja zahtjeva u takvom mjeri da mu nije bilo omogućeno pošteno suđenje u smislu članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (d) Konvencije.

20. S obzirom na gore navedena razmatranja, Sud smatra da je ovaj dio zahtjeva očigledno neosnovan i stoga se mora proglasiti nedopuštenim u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

Iz tih razloga sud jednoglasno

odlučuje izbrisati zahtjev sa svoje liste predmeta u pogledu prigovora na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (c) Konvencije u skladu s člankom 39. Konvencije;

ODLUKA ČALUŠIĆ protiv HRVATSKE

Proглашава ostatak zahtjeva nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 19. lipnja 2025.

Dorothee von Arnim
zamjenica tajnika

Jovan Ilievski
predsjednik